

1. ψάρι αλατισμένο και διατηρημένο στο λάδι.
2. εννοεί θέση εργασίας.
3. αρχαίος Έλληνας κυνικός φιλόσοφος
4. το μήνα του μέλιτος.

ΡΟΪΔΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ (1836-1904)

Ψυχολογία Συριανού συζύγου (απόσπασμα)

Εντρέπομαι να το ομολογήσω. Επέρασαν οκτώ μήνες αφ' ότου υπανδρεύθην και είμαι ακόμη ερωτευμένος με την γυναίκα μου, ενώ ο κυριώτερος λόγος δια τον οποίον την επήρα ήτο, ότι δεν μου ήρεσκε διόλου η κατάσταση ερωτευμένου. Δεν πιστεύω να υπάρχει άλλη αρρώστια τόσον βασανιστική. Ούτε όρεξιν είχα, ούτε ύπνον, ούτε διάθεσιν να εργασθώ ή να διασκεδάσω. **Εκτός της Χριστίνας, όλα τα άλλα τα εύρισκε άνοστα, ανάλατα,** ανούσια και πληκτικά. Ενθυμούμαι ότι μίαν ημέραν εις το ξενοδοχείον έκαμα όλον τον κόσμον να γελάση παραπονεθείς ότι ήτο ανάλατη και η λακέρδα¹. **Οι συγγενείς μου δεν ήθελαν αυτόν τον γάμον,** δια τον λόγον ότι εκείνη δεν είχε τίποτε και ούτ' εγώ πολλά: την πατρικήν μου οικίαν, τρεις χιλιάδας δραχμάς εισόδημα από δύο αποθήκας και μίαν θέσιν² εκατόν εξήντα δραχμών. Πώς λοιπόν ήτο δυνατόν να ζήσωμεν με αυτά αφού **η νέα, αν και χωρίς προίκα, ήτο μοναχοκόρη καλομαθημένη και αγαπούσε τον καλόν κόσμον, τας διασκεδάσεις, τα στολίδια και τους χορούς;**

Όσα μου έλεγαν τα εύρισκε όλα σωστά! **Δεν ήμπορώ καν να είπω προς δικαιολογίαν μου ότι μ' ετύφλωσε το πάθος,** ούτε πιστεύω να υπάρχει άνθρωπος θετικώτερος από εμέ. Οι άλλοι ερωτευμένοι φαντάζονται την απόλαυσιν της φιλάτης των ευτυχίαν τόσο μεγάλην, ώστε δεν φοβούνται να γελασθούν αγοράζοντες αυτήν εις οποιανδήποτε τιμήν. **Εγώ όμως δεν ήμουν ρωμαντικός.** Τίποτε έκτακτον δεν ωνειρευόμην, αλλά μόνον να επανέλθουν τα πράγματα εις την τακτικήν αυτών κατάστασιν, εις την οποίαν ευρίσκοντο πριν ερωτευθώ. Την μακαρίαν εκείνην κατάστασιν την ενθυμούμην με τον φλογερόν πόθον, με τον οποίον ενθυμείται ο άρρωστος τον καιρόν όπου ήτο υγιής. **Την Χριστίναν την ήθελα μόνον και μόνον δια να την απολαύσω, να την χορτάσω, να την βαρεθώ και ν' αρχίσω έπειτα, καθώς πριν, να τρώγω, να κοιμούμαι, να πηγαίνω εις τον περίπατον και να παίζω πρέφαν και κοντσίναν εις την λέσχην.** Και πάλιν όμως δεν θ' απεφάσιζα να την νυμφευθώ, αν δεν συνέβαινε ν' αποθάνη κατ' εκείνας τας ημέρας από την στέρησιν και την κακοπάθειαν γέρων θείος μου, τον οποίον επιστεύαμεν όλοι απένταρον, βλέποντες αυτόν να ενδύεται ως Διογένης³ και να τρέφεται ως ασκητής. Πάσχων προ καιρού από το στήθος, μου είχε ζητήσει εκατόν δραχμάς δια τον ιατρόν και ιατρικά. Αντί όμως να τας μεταχειρισθή προς τοιούτον σκοπόν, είχε προτιμήσει να προσθέση και αυτάς εις άλλας πέντε χιλιάδας, όπου είχε κρυμμένας εις το αχυρόστρωμα, επί του οποίου ευρέθη ένα πρωί νεκρός. **Το πάθημά του μ' έκανε να σκεφθώ,** ότι θα ήτο ανοησία να εξακολουθώ να βασανίζωμαι από την αϋπνίαν και την ανορεξίαν, αφού είχα τα μέσα να ιατρευθώ. **Την Χριστίναν την επήρα καθώς παίρνει κανείς κινίνον δια ν' απαλλαχθή από τον πυρετόν.**

Αν και ήμην ανυπόμονος, ηναγκάσθην από την κοινήν πρόληψιν και τον δεσπότην μας Λυκούργον να περιμένω το τέλος του Μαΐου δια να στεφανωθώ. Ευθύς μετά τον γάμον επήγαμεν να περάσωμεν το μελοφέγγαρον⁴ εις την Ζιάν. Ημπορώ να είπω ότι είδα εκεί καλās ημέρας. Το νησί ήτο καταπράσινον, το εξοχικόν μας σπίτι αναπαυτικόν, τα τρόφιμα εξαίρετα, ο καιρός ωραίος και ακόμα ωραιότερα η Χριστίνα. Εκείνο όπου μ' έκανε να την προτιμήσω από όλας, είναι ότι μόνη αυτή δεν είχε κανέν από τα συνηθισμένα παρθενικά ελαττώματα, δια τα οποία αηδίαζα εν γένει τας κορασίδας. **Ούτε λιγνή, ούτε αναιμική, ούτε εντροπαλή, ούτε πολύ νέα. Πιστεύω μάλιστα ότι ήτο κατά τι μεγαλειτέρα από εμέ.** Εικοσιέξ έως εικοσιοκτώ ετών, μελαχρινή, με ανάστημα, με ώμους, με στήθος, με φλόγα εις το βλέμμα και κομψότατα υποδηματάκια. Δια να μη φανή απίστευτον το άθροισμα τόσον χαρισμάτων αρκεί να προσθέσω ότι ήτο Σμυρναία.[.....]

(Ανθολογία Νεοελληνικού διηγήματος, τ. Β' Αναγέννηση-Φιλολογική)

Εμμανουήλ Ροΐδης (1836-1904)

- Λογοτέχνης με καταγωγή από αριστοκρατική οικογένεια της Σύρου.
- Λογοτεχνικά ανήκει στη **Ρομαντική Σχολή των Αθηνών**
- Σημαντικό έργο του η «Πάπισσα Ιωάννα» για το οποίο κατηγορήθηκε για βλασφημία.
- Εκτός από λογοτέχνης υπήρξε και κορυφαίος δημοσιογράφος, ιδιαίτερα μαχητικός και πνευματώδης

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Ποια είναι τα δύο βασικά πρόσωπα της ιστορίας;

Τα δύο βασικά πρόσωπα είναι οι δύο νεόνυμφοι, ο αφηγητής του αποσπάσματος και η σύζυγός του, Χριστίνα (αναφέρεται μόνο σε αυτή ο αφηγητής). Σημαντικό να παρατηρήσουμε ότι ο συγγραφέας και ο αφηγητής δεν ταυτίζονται, δεν πρόκειται για το ίδιο πρόσωπο.

2. Πώς θα χαρακτηρίζατε τον αφηγητή αυτής της ιστορίας; Σε ποιο γραμματικό πρόσωπο γίνεται η αφήγηση;

Η αφήγηση γίνεται σε πρώτο ενικό πρόσωπο (**πρωτοπρόσωπη** αφήγηση). Ο αφηγητής επιλέγει αυτό το πρόσωπο, γιατί θέλει να δώσει τόνο εξομολογητικό στο κείμενό του. Ο αφηγητής είναι **αυτοδιηγητικός**, μιας και μας διηγείται μια ιστορία στην οποία είναι πρωταγωνιστής.

3. Ποιο είναι το βασικό συναίσθημα που εκφράζει ο αφηγητής;

Αρχικά ο αφηγητής εκφράζει ντροπή για το γεγονός ότι αισθάνεται έρωτα για τη γυναίκα του, ενώ η αρχική του πρόθεση ήταν να κάνει ένα γάμο μόνο και μόνο για την οικογενειακή του αποκατάσταση. Καταλαβαίνουμε ότι εκφράζει αυτό το συναίσθημα, διότι τα κοινωνικά δεδομένα της εποχής όριζαν ότι ο γάμος θα πρέπει να γίνεται για πρακτικούς λόγους και με ωφελιμιστικά κριτήρια. Ο γάμος από έρωτα μάλλον θεωρούνταν πράξη λανθασμένη.

4. Ποια στοιχεία του χαρακτήρα του καταγράφει ο αφηγητής;

Δεν ήταν ρομαντικός. Δεν επέλεξε σύζυγο με βάση τα κοινωνικά κριτήρια της εποχής του (κοινωνικά αποκατεστημένα, ευκατάστατη, λεπτεπίλεπτη, σεμνή). Αν και δεν αναζητούσε το πάθος, διέκρινε στη Χριστίνα μια έντονη προσωπικότητα. Τολμάει να παραδεχτεί το συναίσθημά του προς τη σύζυγό του, παρότι στην εποχή του ο γάμος δεν είχε σχέση με συναισθηματισμούς.

5. Για ποιους λόγους αποφάσισε να παντρευτεί;

Μέσα από την αναδρομική αφήγηση σχετικά με το θείο του που μας παραθέτει, μπορούμε να υποθέσουμε ότι παντρεύτηκε για να αποφύγει τη μοναξιά που θα τον οδηγούσε να γεράσει μόνος και να καταντήσει ένας παράξενος γέρος, χωρίς οικογένεια.

6. Να εντοπίσετε μία εικόνα στο απόσπασμα και να τη σχολιάσετε.

Το νησί ήτο καταπράσινο, το εξοχικόν μας σπίτι αναπαικτικόν, τα τρόφιμα εξαίρετα, ο καιρός ωραίος και ακόμα ωραιότερα η Χριστίνα
Συνοπτικά μας αναφέρει όλα τα όμορφα στοιχεία του γαμήλιου ταξιδιού.

8. Να εντοπίσετε ένα σχήμα λόγου (μεταφορά, παρομοίωση, προσωποποίηση κ.λπ. και να σχολιάσετε τη χρήση του.

Την Χριστίναν την επήρα καθώς παίρνει κανείς κίνινον (παρομοίωση)

μ' ετύφλωσε το πάθος, (προσωποποίηση)
τα εύρισκα άνοστα, ανάλατα (μεταφορά)

ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΣΠΙΤΙ (γραπτά, στο τετράδιό σας, για την επόμενη φορά που έχουμε μάθημα)

1. Ποια χαρακτηριστικά της συζύγου του Χριστίνας μας παραθέτει ο αφηγητής; Ποια από αυτά είναι εξαιρετικά για τα δεδομένα της εποχής του;
2. Να χαρακτηρίσετε τη γλώσσα και το ύφος του κειμένου (με αναφορές στο κείμενο)